

Nie domyślasz się nawet, ile przyjemności dać może radio, jeśli nie słyszałeś jeszcze audycji z Superheterodyny

PHILIPS 525 A

Nr. 48 Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Łódź, Wtorek, 18 lutego 1936 r.

Rok VIII

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-66, 177-77 i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Telef. nocne: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 66.155

Premier zapowiada bezwzględna walkę z szowinistycznymi wystąpieniami, zmierzającymi ku anarchji

Bezpieczeństwo obywateli, bez względu na wyznanie i narodowość, jest fundamentem praworządności

Wrażenia

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Marszałek sejmu miał wczoraj dość poważne kłopoty z zorganizowaniem dyskusji budżetowej, cho dziło bowiem o ustalenie czasu dla poszczególnych mówców, tem bardziej, że zgłosiło się kilkudziesięciu. Trzeba więc było porozumieć się z przedstawicielami grup regionalnych i z nowoutworzonymi klubami, mimo to liczba mówców jest dość pokazowa, bo wynosi 24 osoby. Dla ułatwienia sytuacji generalny referent wyraził się o wygłoszeniu referatu, prosząc o przyjęcie do wiadomości referatu, wygłoszonego w komisji budżetowej.

Długo natomiast trwało przemówienie p. premiera, które w pierwszej części stanowiło raczej przemówienie z zakresu resortu wiceprezera Kwiatkowskiego, a w drugiej części miało nuty polityczne. A i w pierwszej części, dotyczącej polityki gospodarczej, jak i w całym jego przemówieniu, były aluzje polityczne, jakkolwiek delikatne, bez ostrego nazywania rzeczy po imieniu, jakgdyby w chęci pogodzenia wszystkich.

Pierwsza część przemówienia, w której p. premier stwierdził, że sytuacja Banku Polskiego po odpływie walut, poprawiła się i że budżet po stałym deficycie uległ pewnemu zahamowaniu w wydatkach i poprawie ogólnej, stanowi aluzję do rządów poprzednich. Ale już w drugiej części p. premier leczył rany, zadane w pierwszej części, złożył on bowiem hołd premierowi Stawkowi, premierowi Bartłowi i premierowi Prystorowi, zapominając między innymi o tak zwanych krótkoterminowych premierach jak Switalski i Kozłowski, pomijając premiera Jędrzejewicza. Jednocześnie p. premier podkreślając wagę obecnej konstytucji, nie omieszkał jednak w aluzji politycznej wskazać, że sejm obecny zdaje egzamin próby, że powinien pracować w atmosferze wzajemnego szacunku. Była to aluzja do ostatnich wypadków w dziedzinie lasów państwowych i zatargów o Kasproy Wierch.

Zasługuje również na uwagę ostry potępienie ekscesów antysemitycznych, które zostało jednak umieszczone obok bezwzględnej walki i wpływami trzeciej międzynarodówki. Sprawy narodowościowe zostały

również delikatnie poruszone między wierszami z powołaniem się na konstytucję, natomiast więcej wyraźnie zajął się p. premier sprawą ukraińską.

Podkreślenie znaczenia generalnego inspektoratu przy jednoczesnym zwróceniu uwagi, że czynnikiem nadrzędnym jest p. prezydent Rzplitej, do którego należy odwołanie i powoływanie rządu, było odparciem ataku tych czynników, które niedawno jeszcze układały savoir vivre dla prezydenta Rzplitej

Jednakże mowa p. premiera Kościakowskiego, wobec tego, że trwała 2 godziny, czy wobec złych warunków akustycznych, nie została

jeszcze należycie przetrawiona i zrealizowana przez posłów, w każdym razie dyskusja nie toczyła się na temat mowy premiera. Przemawiał gen. Żeligowski, który poruszał nie dź wsi, następnie przemawiał pos. Tarnowski na temat emerytur i tylko jeden pos. Nowak mówił, że istnieje jedna linja podziału — na tych ludzi, którzy uważają, że należy porozumieć się ze społeczeństwem i nie widzą w tem wcale powrotu do rządów przedmających i tych, którzy są temu przeciwni, a więc tęsknią do systemu biurokratyczno - policyjnego. Oświadcza się on również za powołaniem stronnictwa w tym duchu. Jego tendencje narodzenia nowego stronnictwa zga

dzwały się zresztą z jego zawodem doktora - ginekologa.

Przebieg obrad

Zapowiedziane przemówienie p. premiera Kościakowskiego wzbudziło w izbie żywe zainteresowanie. Na ławach rządowych zasiadli członkowie gabinetu z p. premierem Kościakowskim na czele. Na ławach przeciwległych p. marszałek Prystor, prezes NIK dr. Jakób Krzemiński, pierwszy prezes NTA, dr. Chęłczyński, podsekretarz stanu, senatorowie i wyżsi urzędnicy państwowi.

Łoża dziennikarska i galerje dla publiczności przepelnione.

Po przyjęciu do wiadomości przez izbę planu rozprawy nad budżetem p. marszałek poprosił przewodniczącego komisji budżetowej, wicemarszałka Byrke i sprawozdawcę generalnego wicemarszałka Miedzińskiego do zajęcia miejsc przy stole prezydjalnym, poczem udzielił głosu sprawozdawcy generalnemu, wicemarszałkowi Miedzińskiemu. P. wicemarszałek Miedziński powołał się na swe drukowane sprawozdanie i prosił o przyjęcie go za podstawę do dyskusji. Po przemówieniu generalnego sprawozdawcy, zabrał głos p. prezes rady ministrów Znamion-Kościakowski.

Eksposé prezesa rady ministrów

Wysoka izba!

Zabierając głos, uważam za dewszystkiem za swój obowiązek w najkrótszych słowach na wiązać do poprzedniego, pierwszego w tej izbie mojego przemówienia. Motywowałem wtedy potrzebę udzielenia rządowi nadzwyczajnych pełnomocnictw, przedstawiłem, co zamierzamy uczynić. Dziś wypada mi dać panom krótkie sprawozdanie. Mówiłem wtedy, że zadanie naprawy gospodarczej, a przedewszystkiem skarbu państwa, stawiam na pierwszym planie i mam zamiar poświęcić jej wszystkie siły rządu.

Przedstawiony izbom ustawodawczym szczegółowy plan działania, opracowany przez rząd, został wówczas przez panów a-probowany. Udzi lając rządowi pełnomocnictw, uznali panowie wspólnie z rządem plan ten za jedynie wskazany w tej sytuacji, w jakiej wówczas znalazło się państwo.

Nie zawiedliśmy zaufania

Wykonanie spoczęło na barkach rządu.

Dzisiaj, po czterech zaledwie miesiącach pracy, stając ponownie przed panami, sędzę, że mam prawo powiedzieć: zaufanie panów nie zostało zawiedzione, program działania został wykonany.

Stosownie do zapowiedzi, nacisk największy rząd położył na sprawę zrównoważenia budżetu

tu i dlatego pierwsze dekryty poświęcone były zagadnieniu zwiększenia dochodu.

Równocześnie rząd opracował ustawy, z których 28 rozpa trzą wysokie izby. Poza budżetem i ustawą skarbową, stoi przed panami wielkie zagadnienie uporządkowania stosunków prawniczych w samorządzie terytorjalnym. — Dalej projekty prawa wekslowego i czekowego i ważny z punktu widzenia rolników projekt ustawy o obrocie produktami mlecznymi.

Wypełnione zobowiązania

Każdy z panów ma możliwość porównania zapowiedzi udzielonych trzy miesiące temu przedemnie i przez p. wiceprezera Kwiatkowskiego z tem, co wykonano, — tem samem sprawdzić, jak spełniliśmy przyjęte przez nas zobowiązania.

O wynik tego rodzaju kontroli jestem spokojny. Wykonana przez nas praca musi przekonać i tych, którzy trzy miesiące temu z pewną dozą nieufności mówili, że bardziej niżeli zapowiedzi, oczekiwać będą sprawozdania z realizacji projektowanych zarządzeń.

Obejmowaliśmy władzę w okresie osłabienia zaufania do trwałości i stabilizacji najistotniejszych elementów życia gospodarczego. Dziś mogę stwierdzić, że te niepokojące objawy zostały opanowane.

Przechodzę teraz do bieżących prac gospodarczych rządu. Poruszę tylko niektóre sprawy, najbardziej zasadnicze.

Kryzys psychiczny

Ten, kto zdaje sobie sprawę ze znaczenia, jakie w życiu gospodarczem mają elementy natury psychicznej, oceni w sposób właściwy, jak wielkim i istotnym elementem dla życia jest zaufanie.

Już w pierwszym moim przemówieniu poruszyłem tę sprawę, gdyż pewne objawy kryzysu psychicznego są znacznie bardziej szkodliwe, niż kryzysu gospodarczego. Przychodzą te dwa kryzysy zawsze razem, a jednak w Polsce sprawa ta przedstawia się nieco inaczej, niż w innych krajach. Kryzys psychiczny u nas ma swe oblicze specjalne.

Rozrost etatyzmu gospodarczego...

Checiałbym tu dotknąć jednej z drażliwych stron omawianego zagadnienia: osłabienia inicjatywy prywatnej.

W pierwszym piętnastoleciu państwowości musieliśmy niezmiernie dla państwa rzeczy stwarzać z niczego. Ważniejszym postokroć było, czy pewne placówki powstały, niż to, kto je zbuduje: państwo czy kapitał prywatny.

Kapitał prywatny, niestety, albo nie istniał, albo się nie spieszył wobec perspektyw lepszych zysków gdzieindziej, a

nierzadko — jak się obecnie ujawniło — uciekał zagranicę.

Państwo musiało go wwręczać. Poza tem państwo przy pomocy swych banków, czasem słusznie, innym razem niesłusznie, przychodziło z pomocą przedsiębiorstw prywatnym, które dostawały się pod kontrolę, a potem nawet w gestje rządu.

Dziś etatyzm gospodarczy rozwinął się w nas dość szeroko.

...i sposoby zahamowania

Dzisiaj przyszedł moment, w którym musimy zagadnienie przedsiębiorczości państwa w przemyśle, handlu i bankowości poddać starannemu zbadaniu. Musimy jak najdokładniej zakreślić etatyzmowi gospodarczemu granice jego działalności. Musimy wyraźnie powiedzieć: te i te działy produkcji, czy operacji bankowych należą do państwa, a innemu państwu się nie zajmują i bezpośrednio zajmować się nie będzie.

W moim przekonaniu tylko w ten sposób ośmielimy inicjatywę prywatną, odbudujemy zaufanie człowieka prywatnego, przekonamy go, że może angażować swoje kapitały i zdolności w tym lub innym dziale.

Pracę tę już zapoczątkowaliśmy i będziemy ją prowadzić dalej.

(Dalszy ciąg na str. 3).

LINJA MAGINOTA

Nieprzerwany pas ognia pod ochroną betonu i stali

Akcja wojenna Japoni na Dalekim Wschodzie, wojna w Abisynji, jak również nieustający powszechny zasięg zbrojeń, a zwłaszcza wojenne przygotowania Trzeciej Rzeszy i wciąż aktualne i wzrastające niebezpieczeństwo wojny światowej — wszystko to uczyniło z problemów strategii i taktyki wojennej kwestję, żywo interesującą szeroką opinię publiczną.

Na szpaltach prasy codziennej odżyły znane dyskusje specjalistów sztuki wojennej — czy należy dążyć do nastawienia defensywnego czy też ofensywnego, jakie są strategiczne i taktyczne możliwości nowych rodzajów broni — lotnictwa, broni chemicznej (gazów), jak wpłynie motoryzacja armji i mechanizacja sprzętu wojennego na ewentualne działania wojenne. Wielki niepokój budzą niesprawdzone pogłoski o jakichś rewelacyjnych wynalazkach wojennych Marconiego i innych uczonych — rakiety śmierci, promienie śmierci, samoloty morskie itp.

*

W ostatnim numerze paryskiego tygodnika „Marianne” znajdujemy ciekawy artykuł o nowej linii obronnej Francji, o t. zw. linii Maginota, (b. ministra wojny), która ciągnie się wzdłuż wschodniej granicy Francji i ma na celu zabezpieczenie Francji przed ewentualnym atakiem Trzeciej Rzeszy. Począwszy od r. 1928 linja ta była budowana stopniowo i systematycznie. Na odcinku, gdzie Franja graniczy z Niemcami i z Luksemburgiem powstały dwa nanowo ufortyfikowane regiony — region Metz i region Lauter'u. Następnie ta nieprzerwana barjera fortyfikacyjna została przedłużona na północ Maubeuge i Valenciennes. Przepuszczalnie będzie ona kontynuowana w okolicach Lille i aż do morza, a to ze względu na możliwość ponownego najścia Niemców na Belgię — w wypadku wojny niemiecko - francuskiej. Ewentualność pogwałcenia neutralności Belgji, a nawet i Holandji czyli nowej edycji planu niemieckiego generała von Schlieffena jest tem bardziej brana pod uwagę, że, jak to ostatnio pod-

kreślił w tygodniku „Vu” p. R. Leurquin,

lotnicy niemieccy mogą w ciągu godziny znaleźć się nad Brukselą lub Antwerpią,

a nad Charleroi i Namurem w czasie jeszcze krótszym. W razie nagłego kombinowanego ataku niemieckiego lotnictwa i armji zmotoryzowanej — Trzecia Rzesza może w zarodku zdezorganizować belgijską mobilizację. To też posłowie i senatorowie, reprezentujący północne departamenty Francji niejednokrotnie nastawiali

na przedłużenie linii Maginota aż do morza.

*

Z punktu widzenia nowej techniki wojennej najbardziej interesujące są ufortyfikowane odcinki, broniące pogranicza francuskiego od Metz aż do Lauterburgu (dolna Alzacja). Na tej ogromnej przestrzeni ciągną się kazamaty różnych rozmiarów, zaopatrzone w karabiny maszynowe, armaty, moździerze, miotacze granatów i t. d. W niektórych miejscach istnieją całe grupy kazamatów lub większe urządzenia fortyeczne, zaopatrzone w armaty.

Wszystkie fortyfikacje mają ochronę betonową lub stalową, przyczem chodzi o ochronę nie tylko sprzętu wojennego, lecz i wojska. Głęboko pod ziemią, przykryte kilkumetrową warstwą skał lub betonu znajdują się magazyny żywności i amunicji, koszary, kuchnie, wąskotorowe kolejki, połączenia telefoniczne, światła elektryczne, przyczem specjalną uwagę zwrócono na należyte osuszenie wszystkich tych budowli oraz obronę przeciwgazową. Przez pomocy zamaskowanych kanałów powietrze jest doprowadzane z daleka, zaś specjalne urządzenia nie dopuszczają gazów, a ta niewielka ilość gazów, jakaby się jednakże przedostała, zostaby pochłonięta i zneutralizowana przez wybudowane w tym celu filtry.

Opisując te urządzenia fortyfikacyjne, pisarz, ukrywający się pod pseudonimem Strategos, zapewnia, że stanowią one ostatnie słowo techniki. Istniejące w pewnych miej-

scach przerwy są zaopatrzone w specjalne scenowy dla karabinów maszynowych, zasieki z drutu kolczastego, sieć szyn przeciwko tankom, instalacje powodziowe i t. d.

Wszystkie te urządzenia fortyeczne są obsadzone przez specjalne wojska:

piechota, artylerja, saperzy, oddziały specjalistów, zajętych utrzymaniem budowli, instalacji i sprzętu w należytych stanie i t. d.

*

Wspomniany specjalista francuski wyjaśnia, że ta linja obronna, wąska, idąca w głąb

ziemi, mająca na celu nieprzerwalność linii ognia ze strony obrony,

odpowiada mentalności ludu francuskiego, pozbawionego w swej masie iakichkolwiek popędów imperjalistycznych, ale zarazem gotowego do zdecydowanej i energicznej obrony własnego terytorjum.

Nasuwa się jednak pytanie, jaka jest wartość militarna linii Maginota, czy będzie ona w stanie przeciwstawić zwycięski opór ofensywie nieprzyjaciela. Tembardziej, iż dzisiejsze środki ofensywne również zostały

zmotoryzowane, zmechanizowane i spotęgowane. W ewentualnej ofensywie wzięłaby udział nie tylko zmotoryzowana piechota i artylerja, ale również potężne lotnictwo oraz tanki i wozy pancerne, istniejące ruchome fortece, a wreszcie broń chemiczna.

Obecnie środki ofensywne są nie tylko daleko potężniejsze, niż dawniej, ale i szybsze: mogą być bardzo prędko (100 kilometrów na godzinę) przenoszone z jednego miejsca na drugie.

P. Strategos jest zdania, że zasadniczą wadą linii Maginota jest to, że

istnieje tylko jedna linja. Ponadto linja ta ma te same wady, co wszelki system defensywny: nieruchomość, bierność, gdy tymczasem w wojnie decydującym czynnikiem jest aktywność i niespodzianka.

Nie wiemy jeszcze, jakie będą zapowiedziane dalsze wywoły dy p. Strategosa, ale jest rzeczą pewną, iż nie można linii Maginota rozpatrywać w oderwaniu od reszty środków armji francuskiej, która obok omawianego „wrośniętego w ziemię” potężnego i zmodernizowanego wału obronnego, rozporządza również środkami kontr - ofensywy, dostosowanymi do współczesnej wojny. Aczkolwiek w Europie byłaby to wojna potężnych i skomplikowanych maszyn, jednakże decydującym czynnikiem nadal pozostaje człowiek, który maszynami kieruje.

W wojnie obronnej, która w toku operacji wojennych nie wyklucza bynajmniej akcji ofensywnej, uzbrojony naród francuski pozostałby wierny swej sławnej tradycji żołnierza - obywatela.

v.

NA KARNAWAŁ PUDRY HYGIENICZNE

w jedenastu odcieniach

Idealnie i trwale przylegające do skóry, nadają piękny, matowy, świeży wygląd

SOLE PACHNĄCE do kąpieli

na dają cięli miły zapach kwiatów, są cudownym środkiem orzeźwiającym.

Lab. Chem. Farm. **M. MALINOWSKIEGO**
Warszawa, ul. Chmielna 4

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

OBLĘD

Przed kilku dniami podaliśmy mowę Hitlera, wygłoszoną z powodu zabójstwa Gusticffa przez Frankfurtera w Szwajcarii. Hitler w oskarżeniu żydów poszedł tak daleko, że uczynił ich nawet winnymi za klęskę Niemiec w wojnie światowej.

Obecnie organ endecji „Warszawski Dziennik Narodowy” zrzeka również winę na żydów za wywołanie... powstania styczniowego i za niepowodzenie tego powstania. Oto, co czytaliśmy wczoraj w organie Str. Narodowego z powodu zamierzonego przemianowania jednej z ulic stołecznych na ulicę rabina Majzelsa dla uczczenia tego wielkiego patrioty polskiego:

„Rabin Majzels jest jednym z tych — pisze organ endecji — których oskarżamy o wywołanie powstania styczniowego. —

DO WIEDNIA

Wycieczka 7 i 14-dniowa
zł. 95.—

Inauguracyjna Wycieczka

M. S. „BATORY”

Split, Barcelona, Casablanca, Madeira, Lizbona, Londyn i Gdynia zł. 490.—

PASZPORTY INDYWIDUALNE

do AUSTRII,
CZECHOSŁOWACJI, WĘGIER

Wymiana walut obcych.

Wagons - Lits || Cook
Piotrkowska 68
tel. 170-70

RADJOODBIORNIK

TEKAFON

to szczyt selekcji, pięknego tonu i estetycznego wyglądu

BANK HANDLOWY W ŁODZI

Spółka Akcyjna — Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia

SAFES

na dogodnych warunkach poczynając od 4 zł. miesięcznie
Wyjeżdżając, nie zostawiaj w domu papierów wartościowych, złota, srebra, itp., lecz zanieś je do Safe'u

EUROPA

NIEDWOŁALNIE

OSTATNI DZIEŃ!

Pocz. 4. 6. 8. 10

DODEK NA FRONCIE

W roli gł. ADOLF DYW. SZA

RIALTO

Już wkrótce

Irene Dunn

niezapomniana z filmu „BOCZNA ULICA” oraz

Robert Taylor

w wielkim wzruszającym do lez dramacie miłosnym p. t.

„Za chwilę szczęścia”

Życie ich było piękne Miłość — wielka, lecz największy był dramat ich miłości.

Premier zapowiada bezwzględna walkę

(Dokończenie)

cy ściśle fachowej przedstawi wysokiej izbie p. minister oświaty. —

W najogólniejszych zarysach, w najbardziej sumarycznych skrótach przedstawiłem panom zasadnicze elementy programu rządu, w głównych dziedzinach jego pracy.

Hasło „Chleba i pracy dla wszystkich” jest hasłem naczelnym naszej gospodarczej polityki. —

Sądzę, że całe społeczeństwo, wszystkie jego warstwy wezmą udział w tej walce. Jest to zadanie tak doniosłe, że muszą ustąpić przed nim wszelkie interesy i niechęć grupowe, klasowe i osobiste.

Byłem zawsze i jestem zwolennikiem prostoty i jasności w naszych zamierzeniach, w działaniach i stosunkach. Stąd także prostota mojego żołnierskiego programu.

Wiem jednocześnie napewno, że jeśli rzetelną pracą rządu wypełnimy cały nasz dzień dzisiejszy, to jutro Polski będzie od niego lepsze.

Dyskusja

Mowa p. premiera Kościłkowskiego przyjęta była hucznie oklaskami na ławach poselskich.

W dyskusji pierwszy zabrał głos p. pos. gen. Żeligowski. Zastanawiając się nad obecną ciężką sytuacją gospodarczą Polski, podkreślił on, że po wojnie popełniliśmy szereg błędów, że zamiast obrać drogę jaknajwiększych oszczędności, poszliśmy w kierunku rozbudowy wysokiej stopy życiowej, aby dorównać państwom zachodu. Zadłużyliśmy się nadmiernie, obce kapitały zdemoralizowały nasze życie i wpłynęły na podniesienie stopy życiowej i na przerost reprezentacji.

Posel Nowak staje na stanowisku, że należy dążyć do wytworzenia obozu politycznego, oparłego na wyraźnym programie politycznym, społecznym i gospodarczym.

Żaden człowiek — kończył mówca — żaden zespół nie jest zdolny zastąpić Marszałka Piłsudskiego, tego tytana myśli i czynu.

Zastąpić Go może tylko wielka idea Chrobrych i Jagiellonów z których On sam czerpał hart ducha i moc czynu. Tej historycznej idei powinni się podporządkować wszyscy i wszystko.

Posel Tarnowski wysuwa szereg dezyderatów, idących po linii oszczędności, uproszczeń podatkowych i reformy administracji.

Okazja dla Przemysłowców i Kupców!
WYCIECZKA NA WIELKIE TARGI w Lipsku, Pradze i Wiedniu od 3 do 10 marca
cena III kl. zł. 179.—
II kl. zł. 219.—
Zapłaty do 28 lutego.
Zgłoszenia przyjmuje:
P. B. P. ORBIS, Łódź, ul. Piotrkowska 18 i 65. Tel. 249-40 i 101-20

FANTOWA LOTERJA ŁÓDZK. ŻYD. TOW. OCHRONY KOBIET
Jutro, w środę, dnia 19 b. m. o godz. 10-jej pop. odbędzie się ciągnięcie Fantowej Loterii w lokalu Stowarzyszenia Humanitarnego „Montefiore Bnej-Brith” Piotrkowska 90.
Uprasza się członków towarzystwa oraz posiadaczy losów o liczne przybycie.

Posel Zubrzycki przypomina, że minister skarbu oświadczył w swoim czasie, że obniżka cen sztywnych nie wywoła obniżki płac robotniczych. Tymczasem przemysłowcy przystąpili do obniżki o 20 do 30 proc. i do redukcji robotników.

Posel Hutten - Czapski zwraca uwagę na przerost aparatu administracyjnego. Jednocześnie ze wzrostem liczebności urzędników, wzrosła również w ciągu ubiegłych 5 lat o przeszło 50 proc. ilość emerytów.

Zdaniem następnego mówcy posła Floyar - Rajchmana, wyświadczenie hasła o konieczności ograniczenia interwencji państwa może być rzeczą wielce niebezpieczną i musi tylko osłabić wysiłki społeczeństwa. — We wszystkich krajach obserwujemy w ostatnich latach ogromny wzrost interwencji państwa. Rzeczywistość zmusza wszystkie

państwa do rozrostu funkcji. — Polska nie może w tym czasie nawiązywać do doktryny liberalizmu kapitalistycznego.

Posel Mudryj powołując się na deklarację, złożoną w grudniu 1935 roku w imieniu ukraińskiej reprezentacji parlamentarnej na temat stanowiska zajętego przez większość społeczeństwa ukraińskiego zauważa, że taka sama dobra wola ujawnić się musi i z polskiej strony i wyrazić się w realnych czynach. Mówca patrzy z optymizmem w przyszłość, stwierdzając, że przemówienie premiera Kościłkowskiego daje nadzieję, że będzie lepiej i wzajemna normalizacja stosunków umożliwi współpracę.

Posel Mróz ubolewa, że w zapowiedzianej naradzie gospodarczej nie weźmie udziału świat pracy. Również utworzenie izby pracy utknęło na martwym punk-

cie. Struktura budżetu wykazuje, że tragizm dysproporcji nie zmalał. W gospodarce w przedsiębiorstwach państwowych zatracona została linja wytyczna. Brak jest planowej myśli gospodarczej.

W odpowiedzi na wywody p. Mroza, p. premier Kościłkowski oświadczył, że skład rady gospodarczej nie został jeszcze ustalony.

Posel Sommerstein zauważa, że w ostatnich czasach szwankować zaczęło bezpieczeństwo życia, zdrowia i mienia ludności żydowskiej, a to wskutek wybuchającego antysemityzmu, który daje się odczuwać także i na froncie gospodarczym.

Mówca stwierdza, że możliwości imigracji są ograniczone, a zresztą ludność żydowska w pełni poczuwa się do obowiązków i praw, które wynikają z 7-wiekowego pobytu na tej ziemi.

Posel Sommerstein dodaje, że w całym społeczeństwie żydowskim zapanowała trwoga z powodu wniosku w sprawie uboju rytualnego.

Posel Lubiński domaga się uszczerbienia w dziedzinie biurokracji.

Pos. Wymysłowski zaznacza, że cały ciężar akcji zrównoważenia budżetu i ożywienia życia gospodarczego spadł na barki świata pracy.

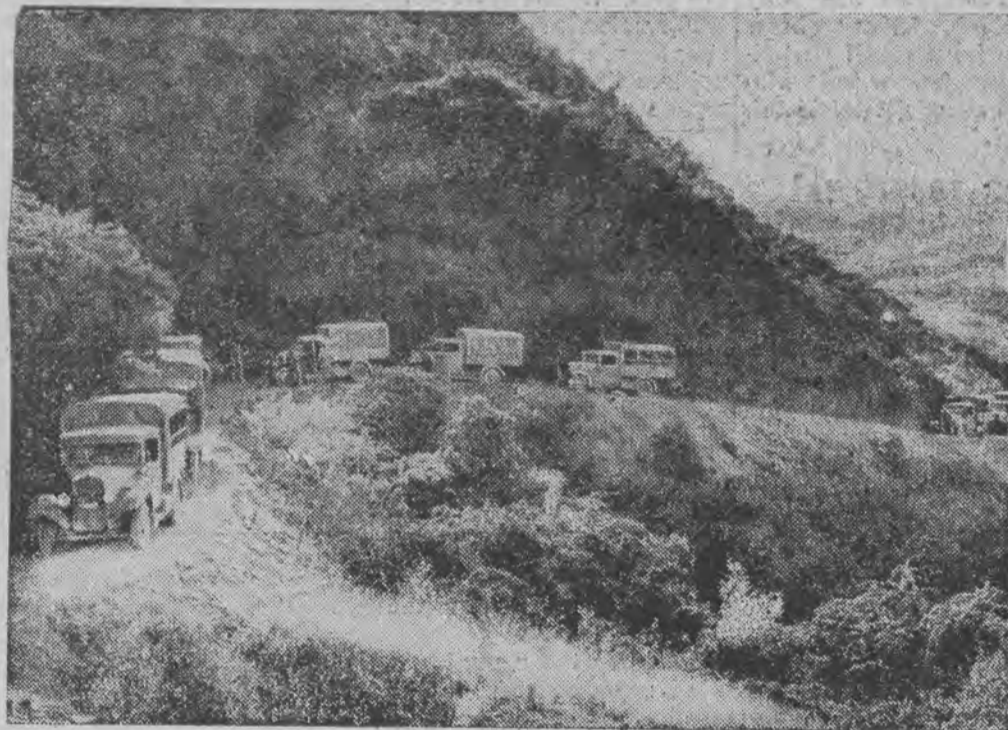
Obniżki cen dały się zaledwie odczuć w miastach jak i na wsi, a sfery przemysłowe jeszcze na tem zarobiły, otrzymując obniżki taryf kolejowych, tańszy węgiel i inne ulgi.

Na tem marszałek zamknął rozprawę ogólną nad budżetem.

Po przyjęciu wniosków i interpelacji, posiedzenie zamknięto. —

Ofenzywa włoska będzie wstrzymana Pierwsze wiadomości o zwycięstwie pod Enderto były mocno przesadzone

Abisyńczycy zestrzelili 2 samoloty. — Zwycięskie walki rasa Nassibu na południu

Szalone trudności w Abisynji napotykają włoscy przy dostarczaniu materiału wojennego i żywności na linję frontu

WARSZAWA, 17 lutego. — (PAT). Na podstawie wiadomości z różnych źródeł, PAT podaje następujący komunikat:

Źródła abisyńskie według informacji podanych dzisiaj z Addis Abeby zarówno przez agencję Reutersa, jak Havasa, nie zaprzeczają, że włoscy odnieśli sukces w tej bitwie, dodają natomiast, że w stolicy Abisynji nie ma dotychczas dokładnego sprawozdania z tej bitwy, ale w każdym razie liczby strat abisyńskich podane przez włosków są przesadzone.

Również stanowczo źródła abisyńskie przeczą informacjom włoskim o tem, jakoby po ostatniej bitwie włosi opanowali całą prowincję Tembien. W Addis Abebie sądzą, że bitwa ta stanowiła wycieczkę sił zbrojnych włoskich z Makalle w celu przerwania coraz bardziej zacieśniającej się dokoła miasta blokady.

Włosi starali się o ułatwienie zaopatrzenia miasta i ułatwienie sobie ruchów.

Źródła francuskie donoszą, że około 100 samolotów ściga cofającą się do Amba Aladzi ar-

mję rasa Mulugheta. Samoloty włoskie unoszą się bardzo nisko nad linjami cofających się wojsk abisyńskich, które najwidoczniej do tego stopnia straciły orientację, że nawet nie próbują chronić się od bomb lotniczych.

Wśród żołdaków, w której przez włosków na Amba Aradam znajduje się 6 dział. Źródła włoskie uważają, że zwycięstwo pod Enderta, jest jednym z największych zwycięstw w wojnach kolonialnych. Góła Aradam, zdobyta przez włosków, stanowi ogromny bastion na wysokości 2756 mtr.

Źródła angielskie stanowiąc przeciw wiadomościom o tem, jakoby wojska włoskie zdołały przerwać łączność między armiami rasa Mulugheta i rasa Sejuma. Wprowadzie samo-

loty włoskie do Antalo w odległości 30 km. na południe od Makalle i wprawdzie zjawily się tam czolowe oddziały polne włoskie, to jednak — zdaniem źródeł angielskich — pochód naprzód wojsk włoskich będzie zatrzymany na dosyć dużej odległości od Amba Aladzi pomiędzy dwoma szczytami Finga-Let-Gardzjam.

Głęboka kotlina górską w tym miejscu utrudni dalszy ruch wojsk włoskich. Lotnicy włoscy, jak donoszą źródła niemieckie, byli dziś czynni na całym froncie północnym. 6 samolotów włoskich bombardowało wsi i uprawne pola w Wolto, Beguemeder, Jedzu i Lasta.

Bombardowano również dolinę Ucziali. GDZIE ABISYŃCZYCY ZDOŁALI STRACIĆ JEDEN SAMOLOT. Źródła fran-

cuskie donoszą, że samolot włoski spadł także około jeziora Haik, gdzie poległo 5 żołnierzy włoskich, 6-ty jest ranny, a samolot był zaopatrzony w bomby i 6 karabinów maszynowych

Źródła niemieckie donoszą z Addis Abeby, że rasa Kassa otrzymał jakoby rozkaz przejścia do ofenzywy.

Na froncie południowym, według informacji angielskich, toczy się od dwóch dni bitwa pod Uoeldeaulul Lontullo, gdzie łączą się rzeki Ganale Dor'a i Webbi Mana. W bitwie tej abisyńczycy odnieść mieli większy sukces, mimo zacieklej obrony włoskiej.

Również i na odcinku Ogadenu wojska rasa Nassibu przeszły do akcji zaczepnej, rzucając strażę czołową w kierunku zianiego. Źródła francuskie donoszą z Addis Abeby, że jakoby w ostatnich dniach zdezerterowało do Kenji, kolonij brytyjskiej, 4000 dubatów i askariów z armii włoskiej.

Z działań lotniczych na froncie południowym, źródła angielskie notują, że w dniu dzisiejszym lotnicy włoscy zasypali bombami Daggabur.

Dwaj polacy w niewoli włoskiej

RZYM, 17.2. (PAT) — Agencja Stefani donosi z Makalle:

Wśród jeńców wziętych w czasie walk o górę Amba Aradam znajduje się dwóch Europejczyków — jeden lekarz i jeden dziennikarz. Oświadczyli oni, że są narodowości polskiej. Obaj jeńcy będą odesłani do Włoch.

Szampań i likier

RZYM, 17 lutego. (PAT) — Agencja Stefani donosi z Makalle, że w magazynach rasa Mulugeta w pobliżu Amba Aradam znaleziono zapasy win szampańskich i likierów oraz wiele przedmiotów zbędnych, pochodzenia angielskiego

Wykład prof. Jeze odbył się w normalnych warunkach

PARYŻ, 17 lutego. (PAT). — Wykład prof. Jeze odbył się w normalnych warunkach, bez za-

klócenia spokoju. W dzielnicy łacińskiej panuje spokój

Sympatje prosowieckie w Niemczech

Ograniczenie tranzytu przez Pomorze skłoniło Berlin do częściowej zmiany orientacji politycznej

WIEDEŃ, 17 lutego. (Telegr. wł. „Głosu Porannego“).

W niemieckiej opinii publicznej wywołało wrażenie nagłe rozpoczęcie niemiecko - litewskich rokowań gospodarczych. Jak się zdaje podjęcie tych rokowań zostało przyspieszone pod wpływem ograniczenia tranzytu niemieckiego przez Pomorze polskie.

Z Prus wschodnich wpłynęły do Berlina nalegania aby w interesie gospodarczym tej dzielnicy Niemcy doprowadziły do porozumienia z Litwą. Nadwątlone wskutek polskich ograniczeń kolejowych obroty gospodarcze Prus wschodnich mogły być zrekompensovane przez wymianę handlową z Litwą.

Na podjęcie rokowań gospodarczych niemiecko - litewskich wpłynęły również Niemcy w Kłajpedzie, którzy poczynili od powiednie przedstawienia rządowi niemieckiemu.

W niemieckich kołach politycznych podnoszą się też głosy za zmianą orientacji Berlina wobec Rosji sowieckiej.

Sympatje prosowieckie były zawsze silne w Niemczech i tylko ostry antykomunistyczny kurs rządu hitlerowskiego zdołał je przytłumić.

Zarówno sfery gospodarcze niemieckie, jak i wpływowe czynniki Reichswchry nie były zadowolone z antysowieckiego

kursu oficjalnej polityki Trzeciej Rzeszy. Obecnie czynnik te podjęły akcję na rzecz porozumienia gospodarczego Niemiec z Sowietami.

Prezydent Banku Rzeszy dr. Schacht patronuje tym zabiegom, którym nie są również przeciwnie wpływowe osobistości armji niemieckiej.

Wyrazem dążenia do pogłębienia niemiecko - sowieckich stosunków gospodarczych mają być będące już prawie na ukończeniu pertraktacje o udzielenie Sowietom przez Niemcy kredytu towarowego na sumę 600 milionów marek.

W pertraktacjach tych odegrały nieznana bliżej rolę niemieckie czynniki wojskowe, które pamiętają tak ściśle jeszcze przed kilku laty współpracę Reichswchry z armją sowiecką.

RYGA, 17 lutego. (PAT). — Z Kowna donoszą: Według informacji ze źródeł miarodajnych, litewsko - niemieckie rokowania handlowe wbrew dotychczasowym wiadomościom, będą prowadzone nie w Kownie lecz w Berlinie, dokąd wrócić ma się udać delegacja litewska.

Interwencja Watykanu u rządu Rzeszy w sprawie stosunku do kościoła katolickiego

BERLIN, 17 lutego. (PAT). — Jak informują ze źródeł nieoficjalnych, nuncjusz Orsenigo in-

terwenjować miał ostatnio u rządu Rzeszy, składając w imieniu Stolicy Apostolskiej szereg skarg na stosunek rządu niemieckiego do kościoła katolickiego w Niemczech. Jak donoszą przytem, licza aresztowanych w Nadrenji, a częściowo i w Berlinie duchowych przywódców ruchu katolickiego młodzieży wzrosła do ponad 150 osób. Aresztowań dokonano przeważnie pod zarzutem utrzymywania kontaktu z komunistami.

Źródła urzędowe i prasa nie-

Petardę rzucano pod Filharmonią warszawską

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Wczoraj w południe, około pół do pierwszej, nieznanymi sprawcy rzucili pod gmachem filharmonji od strony ul. Sienkiewicza, petardę. Huk potężny zwabił gromady ludzi. Na szczęście petarda nie wyrządziła żadnych szkód. Policja poszukuje sprawców.

Blum czuje się lepiej

PARYŻ, 17 lutego. (PAT). — W stanie zdrowia Leona Bluma nastąpiła poprawa. Temperatura nie podnosi się. Przeciwnie stan zdrowia pani Monnel wzbudza poważne zaniepokojenie. Cierpi ona na ból głowy z powodu wstrząsu nerwowego.

Odkurzacz — olbrzym

HANNOVER, 17.2. (PAT) — W Hannoverze wprowadzono do oczyszczenia ulic odkurzacz olbrzymich rozmiarów, ciągniony przez samochód. Działanie jego oparte jest na tych samych zasadach co i odkurzacz domowych, powierzchnia jednak działania wynosi 2,20 m. a szybkość, z którą porusza się, dochodzi do 30 km.-godz. Prąd, potrzebny do działania aparatu, dostarcza motor, służący zarazem jako siła pociągowa.

miecka zachowują w powyższych sprawach całkowite milczenie.

Jedzie, jedzie, jedzie..

kolejka na Kasproy Wierch

ZAKOPANE, 17 lutego. (Pat.) W dniu dzisiejszym około godziny 14-ej wyruszył w pierwszą próbną jazdę pierwszy wagonik kolejki linowej z Kuźnic na Myślenickie Turnie. Z wagonikiem, badając szczegółowo całą trasę, jeździł jeden z głównych monterów firmy Bleichert.

Dzisiejsza próbna jazda wykazała jaknajlepszą sprawność wszystkich urządzeń, tak stacyjnych jak i trasy. Począwszy od dnia dzisiejszego próby odbywać się będą codziennie aż do całkowitego uruchomienia kolejki w dniu 23 b. m.

Grzechotki i klaksony w izbie

Muzykalne posiedzenie w skupczynie

BIAŁOGRÓD, 17 lutego. — (PAT). Dzisiaj rano na posiedzeniu skupczyny doszło do poważnego zajścia, gdy w imieniu 4 grup opozycyjnych dep. Milan Boicz odczytał deklarację domagającą się natychmiastowego ustąpienia rządu. Żądanie to zostało spowodowane wczorajszym przemówieniem w Osieku ministra dóbr państwowych Jankowicza, który obrazili parlament, porównując go z cyr-

kiem. Po odczytaniu przez Boicza deklaracji opozycja zorganizowała obstrukcję przy pomocy różnych instrumentów, jak grzechotki i klaksony, tak, że przewodniczący zmuszony był przerwać posiedzenie. Przy puszczeniu tu, że opozycja obstrukcję tę powtórzy. Pomiędzy niektórymi posłami o mało nie doszło do bójki, gdy przewodniczący opuścił salę.

Japonia się uniezależnia

Przekopanie półwyspu Malajskiego

HAMBURG, 17.2. (PAT) — Singapur donoszą, że Japonia przedsięwzięła bardzo śmiały plan przekopania półwyspu Malajskiego, celem uniezależnienia się od Anglii. Kanał ten ma być przekopany w najwęższym miejscu półwyspu, skraca-

jąc przez to komunikację na zachód.

Jak podają, rozpoczęto już prace przedwstępne, przy których współdziałają setki japońskich inżynierów i około 80.000 siamskich kulisów. Wykończenie kanału oblicza się na rok 1940.

Pożar w wytwórni filmowej

Śmierć poniosło 30 osób

SANTIAGO DE CHILE, 17 lutego. (PAT). Pożar zniszczył dziś w Valparaiso budynki, należące do towarzystwa filmowego „Jalo Chilena“. Ofiarą pożaru padło 30 osób, które straciły życie w płomieniach, o-

prócz tego kilkadziesiąt osób odniosło poparzenia. Powodem pożaru było, według dotychczasowych relacji, samozapalenie się złożonych na składzie błon filmowych.

Siedem dzików padło

ze strzałów p. Prezydenta Rzplitej

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Wbrew poprzednim informacjom, jak się dowiadujemy, premier Goering zdecydował w ostatniej chwili przyjechać do Polski dopiero 19 b. m., przy czym odbędzie polowanie w Pozańskim u ambasadora Lipskiego.

Na polowaniu reprezentacyjnym, którego pierwsza transza odbyła się w Białowieży dn. 14 i 15 b. m. ubito ogółem 61 dzików i 2 lisy; 7 dzików padło ze strzałów p. Prezydenta Rzeczypospolitej, a 8 — p. premiera Kościłkowskiego. Prezy-

dent senatu gdańskiego Greiser ustrzelił 5 dzików i jednego lisa, ambasador francuski Noel — 3 dziki, poseł austriacki Hoffinger — 1 dzika, a dyrektor protokołu dyplomatycznego MSZ. Karol hr. Romer mógł się poszczycić wyjątkowo pięknym i ogromnym okazem odyńca.

Nieprawdziwe są pogłoski, jakoby w któremkolwiek z polowań zamierzał brać udział p. minister Beck. Nie będzie on uczestniczył również w specjalnym polowaniu, przewidywanym dla pruskiego premiera Goeringa.

Greiser na... rozkładzie

Prezydent senatu W. Miasta spełnia grzeczne wskazówki ligi

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

W drodze powrotnej z Białowieży do Gdańska zatrzymał się na kilka godzin w Warszawie prezydent w. m. Gdańska p. Greiser, który przyjął warszawskich korespondentów pism zagranicznych i oświadczył im, iż w ciągu tygodnia senat gdański wyda zarządzenia polityczne w myśl ostatnich założeń ligi narodów.

Na zapytanie, czy w Gdańsku realizowana będzie zasada państwa totalnego, odpowiedział p. Greiser, iż obowiązująca w wolnym mieście konstytucja wyklucza możliwość wprowadzenia w życie zasady totalnej.

W kwestji ograniczenia ruchu tranzytowego przez Pomorze polskie p. Greiser dał wyraz przekonaniu, iż ograniczenia te szkoda interesom gospodarczym Gdańska.

Projekt ustawy paszportowej przewiduje wielkie ulgi przy wyjeździe zagranicę

Warsz. koresp. „Głosu Porannego“ telefonuje:

Jak się dowiadujemy, na jednym z najbliższych posiedzeń rada ministrów rozpatrzy projekt nowej ustawy paszportowej, opracowany ostatnio w ministerstwie spraw wewnętrznych. Projekt ustawy paszportowej, w razie przyjęcia go przez radę ministrów, przedstawiony byłby izbom ustawodawczym,

jako przedłożenie rządowe jeszcze w ciągu bieżącej sesji parlamentarnej.

Jak się dowiadujemy, projekt zmierza do uproszczenia postępowania przy wydawaniu paszportów zagranicznych i wprowadzić ma szereg ułatwień dla starających się o paszport. Ponadto projekt wprowadza nowe jednolite zasady w zakresie opłat paszportowych.

Zwycięstwo lewicy w Hiszpanji

Uwolnienie więźniów politycznych i pozwolenie na powrót emigrantów

Ogłoszenie stanu wyjątkowego w wielu miastach. Starcia manifestantów z policją

MADRYT, 17 lutego. (PAT.)— W Madrycie ogłoszony został stan oblężenia.

Ogłoszenie stanu oblężenia w Madrycie nastąpiło wskutek rozruchów, do jakich doszło dziś na ulicach stolicy.

Rząd ogłosił, że blok lewicy zdobył większość. Wydana przez rząd odezwa wzywa ludność do zachowania całkowitego spokoju.

Przed siedzibami stronnictw lewicowych gromadzą się liczne grupy, wznosząc okrzyki „Niech żyje republika”.

Około godziny 11 kilka tysię-

Ułaskawienie b. posła A. Fragiera

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Na wniosek ministerstwa sprawiedliwości p. Prezydent Rzeczypospolitej darował resztę kary i przywrócił prawa obywatelskie b. więźniowi brzeskiemu, Pragierowi. B. poseł Fragier przebywa obecnie w więzieniu Mckotowskiem, skąd będzie zwolniony jada dzień.

Kredyty na bonus

WASZYNGTON, 17 lutego. (PAT). Senat uchwalił kredyty w sumie 7.730.000.000 dolarów na wypłatę zasiłków dla byłych wojskowych (t. zw. bonus).

Fala mrozów nawiedziła Estonię

TALLIN, 17 lutego. (PAT).— Estonię nawiedziła fala mrozów, które doszły dziś rano do minus 32 stopni. Port w Tallinie pokrył się grubą warstwą lodu. Statki mogą się poruszać tylko przy pomocy łamaczy lodu.

Ofiara nart

GDANSK, 17 lutego. (PAT).— W lesie oliwskim doznała podczas jazdy na nartach złamania kręgosłupa 21-letnia biuralistka Arika Schwabe. Śmierć nastąpiła momentalnie.

Autobus wpadł na drzewo

BERLIN, 17 lutego. (PAT).— Autobus, wiozący 33 pasażerów z Garmisch do Monachium, wpadł dzisiejszej nocy na drzewo, przyczem 12 osób zostało rannych. Jak przypuszczają, przyczyną katastrofy było przebieżenie kierowcy.

W „TABARINIE” NAJWESELEJ Lodzianie najlepiej spędzają czas w „Tabarinie”, gdzie przy dźwiękach do skonałej orkiestry wra codziennie zabawa do białego rana.

Na czoło występów artystycznych wybija się Hans Kolischer, który produkuje się w kapitalnym repertuarze, składającym się z doskonałych piosenek i serji udanych dowcipów.

Powodzeniem cieszą się także występy duetu Chrzanowskich, doskonałych w swych groteskach tanecznych, występy duetu Dia - Mond oraz tancerki Ety Halmos.

Przystępne ceny, doskonały program artystyczny oraz walory lokalu — oto główne powody, dla których publiczność nasza przekłada ten lokal nad inne.

Dziś o 5.15 odbędzie się fajf z pełnym programem artystycznym.

cy osób zebrało się na przedmieściu Cuatro Caminos i ruszyło pochodem ku środkowi miasta, śpiewając międzynarodówkę i wznosząc okrzyki na cześć republiki.

W pierwszych szeregach niesiono transparenty z żądaniami całkowitej amnestji dla skazańców politycznych.

Tłum manifestantów udał się pod gmach więzienia, domagając się wypuszczenia więźniów. Gdy manifestanci zostali zatrzymani przez oddział wojska, — wówczas z tłumem padło kilka strzałów, wobec czego wojsko zaatakowało manifestantów. 6 osób zostało zabitych.

MADRYT, 17 lutego. (PAT).— Stan wyjątkowy ogłoszono dziś w Huesca, Kadyksie i kilku innych miastach Hiszpanji wschodniej. Natomiast w Saragossie stan wyjątkowy odwołano.

MADRYT, 17 lutego. (PAT).— Po rozmowie z przywódcami socjalistów i otwarciu Domu Ludowego w Madrycie, premier Valla daresz zarządził uwolnienie z więzień więźniów politycznych i wydał pozwolenie na powrót emigrantów politycznych do kraju. Dziś rozpoczęło uwalnianie więźniów.

Przywrócenie rad miejskich w Katalonji

MADRYT, 17 lutego. (PAT).— Pierwszym czynem nowego gubernatora Katalonji Molesa, było ogłoszenie dekretu o przywróceniu rad miejskich w Katalonji, które były rozwiązane przez władze wojskowe w październiku

W Zakopanem

pogoda utrzymuje się

ZAKOPANE, 17 lutego. (PAT). Pogoda w Zakopanem i Tatrach w dalszym ciągu utrzymuje się w dobrym stanie. Dziś przed południem padał do syć obfity śnieg, poczem nastąpiło znaczne podwyższenie się temperatury. Warunki dla narciarstwa w dalszym ciągu jak najlepsze.

Pożyczka angielska dla Francji wynosi 40 milionów funtów szterlingów

LONDYN, 17 lutego. (PAT).— Reuter donosi z Paryża: Rokowania o pożyczkę brytyjską dla skarbu francuskiego za-

kończono. Pożyczka wynosi 40 milionów f. szt. na 3 procent na 9 miesięcy.

„Zmarłychwstało barbarzyństwem i rozpustą opętane miasto z przed 2000 lat!”

OSTATNIE DNI POMPEI

Premjera już JUTRO w kinie EUROPA

1934 roku.

O godz. 13-ej byli burmistrz Barcelony Carlo Pisunyer wraz ztowarzyszami swymi z dawnej rady miejskiej z 1934 roku zgłosili się do ratusza i objęli urządowanie.

Bunt w więzieniu

MADRYT, 17 lutego. (PAT).— W więzieniu w Cartagenie (w prowincji Murcia) zbuntowali się więźniowie. Są to przeważnie byli członkowie rady generalnej (sejmu) Katalonji, skazani za udział w ruchu rewolucyjnym w październiku 1934 roku. Wię-

niowie zamordowali strażnika, dwóch innych unieszkodliwili i podpalili sienniki. Więzienie otoczono wojskiem z karabinami maszynowymi. Władze lokalne donoszą, że panują nad położeniem.

Stefanja Babad

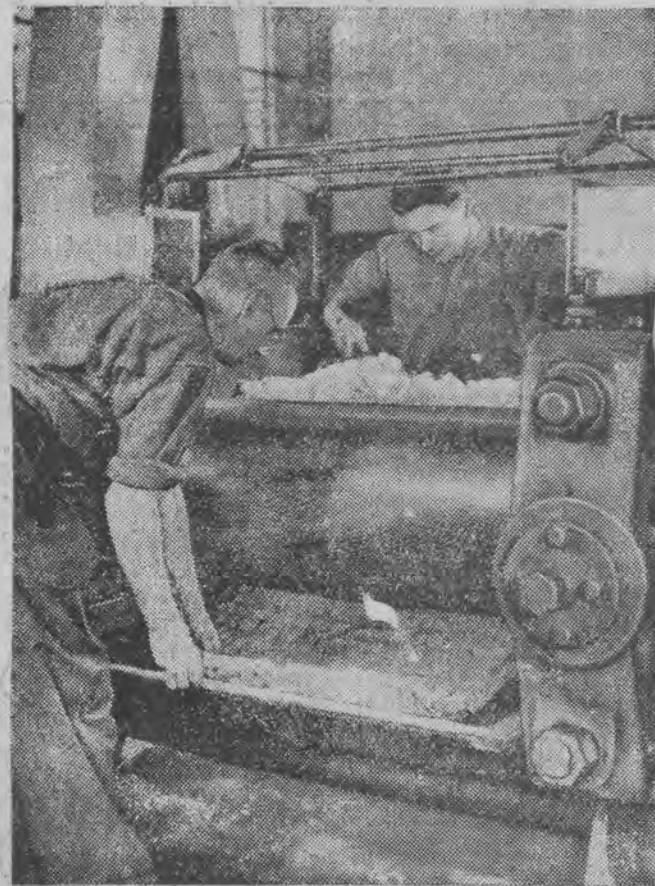
wykwalifikowana pi legniarka wykonywa wszelkie zabiegi oraz przyjmuje dyżury.
Piotrkowska 37, m. 11.
Tel. 23-85.

Litwinow nie był zaproszony

Wyjaśnienie min. spraw zagr. Japonji

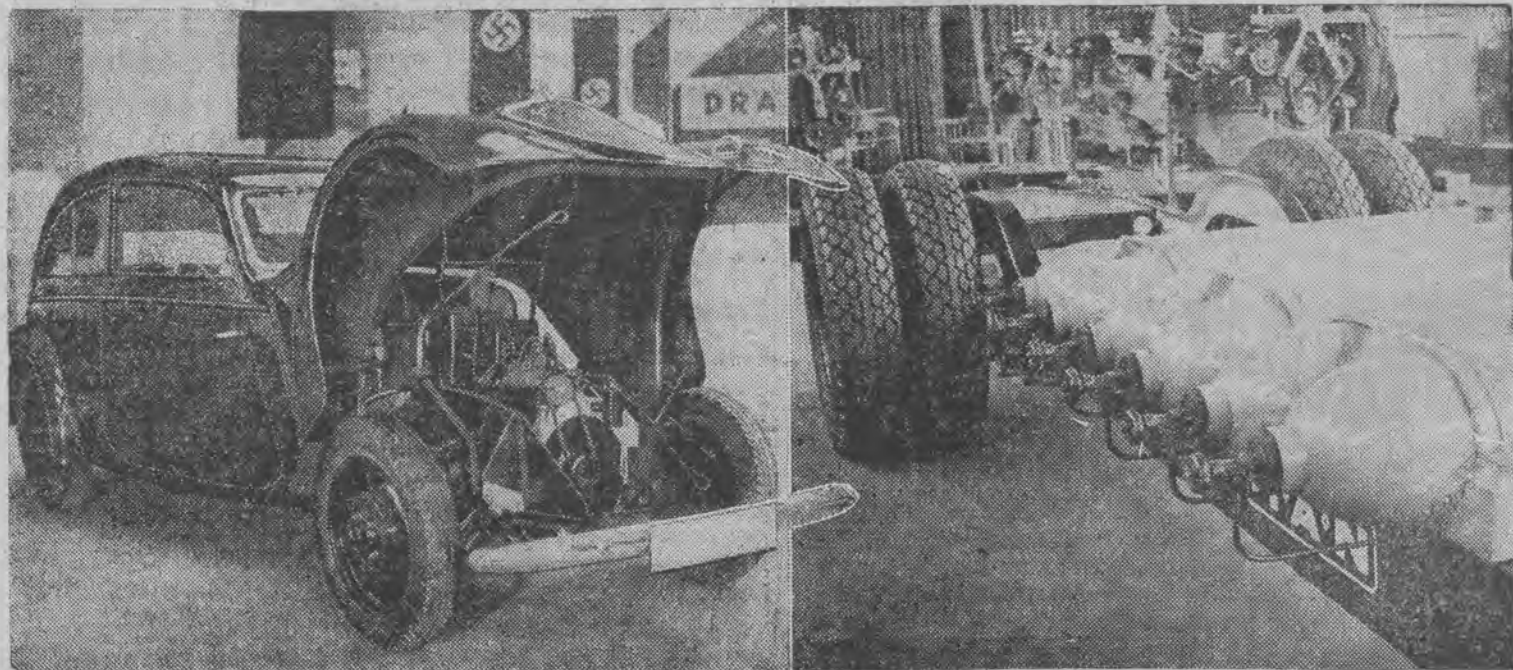
TOKIO, 17 lutego. (PAT). — japońskie ministerstwo spraw Przedstawiciel ministerstwa zagranicznych zamierzało posprawy zagranicznych zaprzecza nownie wszcząć z Sowietami jakoby Litwinow otrzymał za rokowania o podpisanie paktu proszenie przyjazdu do Japonji o nieagresji Zaprzecza on również, jakoby

Ciekawa instalacja

do produkowania tak ważnego w technice syntetycznego kauczuku.

Nowości ze świata samochodowego

Na lewo: Wóz, w którym jednym ruchem podnosi się maskę, obnażając cały motor. Na prawo: Podwozie auta, poruszanego sprężonym powietrzem.

Plotki...

W Grecji jeden obywatel mówi do drugiego:
— Kiedy mieliśmy republikę, większość miała stałe monarchie. Teraz kiedy już mamy króla, większość ma republikanie...
— No, tak — odpowiada drugi — Jak widzisz, nie się nie zmienia to...

*
Na ostatnim posiedzeniu włoskiej rady ministrów uchwalono projekt podwyższenia podatku kawalerskiego. Każdy wloch, który do 25-go roku życia nie wstąpi w związek małżeński, płaci dotychczas roczny podatek 150 lirów oraz wysoki dodatek do podatku dochodowego.

Obecnie, na podstawie nowej uchwały rady ministrów, włoskie ministerstwo skarbu ma ustalić nową, znacznie wyższą stopę podatkową od kawalerów.

Równocześnie — zwiększone zostaną premje za płodność małżeńską.

...Jednym z motywów wojny z Abisynją była — jak głosiły Włochy — ciasnota w kraju, brak przestrzeni w ojczyźnie dla wszystkich obywateli.

A dla zwiększenia tej „ciasnoty” robią właśnie Włochy wszystko, co mogą: jeszcze wyższy podatek kawalerski, jeszcze wyższe premje za płodność...

*
Cudze palcie, Swoich nie macie. Sami nie wiecie Co oszczędzacie!

Napis, wyryty na papierosnicy, oliarowanej jednemu z popularnych łodzian.

*
W wydawanym przez gen. Ludendorffa tygodniku „U źródeł siły niemieckiej”, czytamy:

„Nie ulega wątpliwości, że zajęcie nie jest zwierzęciem niemieckim, jest zbyt tchórzliwy. To imigrant, który korzysta z naszej gościnności. Natomiast jest rzeczą stwierdzoną, że lew wykazuje wszystkie cechy duszy germańskiej. Dlatego też możemy go słusznie uważać za Niemca zagranicą (Auslandsdeutscher)”.

Dziwne się wydaje, że lwy mimo wszystko lepiej czują się na emigracji w Afryce niż np. w ogrodzie zoologicznym w Niemczech.

*
Młody szkot, Sanday Mac Duffy, spotyka przyjaciela.

— Jak tam twoje studia, Sanday?

— Ojciec odebrał mnie z uniwersytetu. Zostanę zegarmistrzem.

— Dlaczego? Miałeś przecież zamiar zostać lekarzem.

— No tak, ale ojciec odziedziczył po ciotce złoty zegarek i trzeba pecha, że zegarek był zepsuty!

*
Do redakcji wielkiego dziennika w Chicago przychodzi jakiś dziennikar i mówi:

— Pragnę zawiadomić panów o przykrym wypadku, jaki się wydarzył dziś w mem mieszkaniu. Siedziałem z żoną przy śniadaniu. W pewnej chwili wybuchła między nami sprzeczka. Od słowa do słowa chwyciłem nóż i wbiłem go żonie w pierś. Padła martwa na ziemię. W zdenerwowaniu pokrajałem ją na kawałki, oblałem naftą i podpaliłem. Od ognia zajął się dom i spłonął. Ponieważ wiem, że prasa w poszukiwaniu sensacji lubi rozdmuchiwać najdrobniejszy wypadek, przyszedłem, aby zakomunikować panom, jak sprawa przedstawia się w rzeczywistości.

GUCZKOW W ŁODZI

Organizował w naszym mieście szpitale na początku wojny

Zmarły polityk rosyjski przywiózł akt abdykacji cara Mikołaja z Pskowa

W dniu 14 lutego zmarł w Paryżu w wieku lat 74 były członek dumy rosyjskiej, leader partii „październikowców” Aleksander Iwanowicz Guczkow.

Guczkow był wybitną osobistością rosyjskiego świata politycznego w czasach przedrewolucyjnych. Urodził się w r. 1862 jako syn zamożnego kupca moskiewskiego. Po skończeniu wydziału historyczno-filozoficznego uniwersytetu moskiewskiego, Guczkow studiował jeszcze przez 5 lat na uniwersytetach niemieckich, a następnie wstąpił do przedsiębiorstwa ojca, stając na czele wielkiej firmy handlowej i wchodząc jednocześnie jako członek zarządu do szeregu spółek akcyjnych. Jednocześnie rozpoczęła się również jego działalność społeczna. W r. 1892 został wybrany do moskiewskiej dumy miejskiej.

W r. 1895 po rzezi ormjan, objędział wilajety tureckie w Małej Azji. W r. 1896 jest naczelnikiem straży ochronnej przy budowie wschodnio-chińskiej linii żelaznej. Następnie odbywa podróż po Tybecie, a wreszcie jedzie jako ochotnik na wojnę burską, gdzie bierze udział w walkach przeciwko anglikom i zostaje dość poważnie ranny.

W r. 1903 udaje się do Macedonii. Podczas wojny rosyjsko-japońskiej zarządza szpitalem, jako pełnomocnik Czerwonego krzyża i w bitwie pod Mukdenem dostaje się do niewoli.

Po powrocie z Dalekiego Wschodu Guczkow po raz pierwszy zaczyna odgrywać aktywną rolę w polityce, będąc jednym z założycieli związku „17 października” i przewodniczącym centralnego komitetu tego związku.

Do pierwszej i drugiej dumy państwowej Guczkow nie został wybrany. Dopiero w październiku 1907 roku wszedł do trzeciej dumy państwowej. Tutaj, będąc formalnie jedynie leaderem frakcji i przewodniczącym komisji do spraw obrony państwa, Guczkow w rzeczywiście kierował całym centrum dumy, na którym opierał się bezpośrednio Stołypin.

W 1910 r. Guczkow został

wybrany na przewodniczącego dumy, ale po krótkim czasie zrzekł się tego stanowiska i pojechał do Mongolji.

Działalność Guczkowa w dumnym mieście była jednym z pasm konfliktów z innymi deputowanymi. Tak więc wyzwał na pojedynek Miliukowa (pojedynek się nie odbył), bił się w pojedynku z Uwarowem, którego lekko zranił, za co został skazany na zamknięcie w twierdzy na 4 tygodnie, ale „z najwyższego rozkazu” odsiedział tylko jeden tydzień. Wiele hałasu wywołał w swoim czasie również jego pojedynek z pułkownikiem Miasojedowem, który, jak wiadomo, został skazany na śmierć podczas wojny.

Po powrocie z Mongolji Guczkow został wybrany na lidera frakcji „październikowców”. Zgromadził on wokół komisji dumskiej dla spraw obrony szereg młodych generałów z gen. Hurka na czele, oraz wy-

stępował przeciwko ministrowi wojny Suchomlinowi i Rasputinowi, co wywołało wielkie niezadowolenie sfer dworskich.

Z wybuchem wojny europejskiej Guczkow stanął na czele czerwonego krzyża i w tym charakterze rozwinął energiczną działalność, m. in. na terenie Polski, która była terenem zmagania.

Łódź pamięta Guczkova doskonale z okresu jego tutejszej działalności w listopadzie 1914 roku, kiedy w przepełnionej rannymi Łodzi, odciętej od komunikacji z innymi miastami, zorganizował on przy pomocy społeczeństwa łódzkiego pomoc dla rannych i chorych żołnierzy. W ten sposób zamieniono na lazarety dworzec Fabryczny, teatr „Apollo” przy ul. Konstytucyjnej oraz cały szereg sal fabrycznych i pustych mieszkań w domach prywatnych. Guczkow objędział wówczas w towarzystwie obecnego biskupa podlaskiego Przędzińskiego wybitniejszych obywateli naszego miasta i prosił ich o zorganizowanie kwaterunku i wyżywienia dla rannych żołnierzy których było wówczas w Łodzi ponad 50 tysięcy. Akcja Guczkova spotykała się ze zrozumieniem i poparciem całej ludności Łodzi bez różnicy wyznania.

Następnie Guczkow zajął się głównie zaopatrzeniem armji rosyjskiej, stając na czele komitetu przemysłu wojennego.

Podczas rewolucji lutowej Guczkow wszedł do komitetu dumy, a następnie został ministrem wojny. Jako członek delegacji komitetu dumy pojechał on do Pskowa, skąd przywiózł do Petersburga akt abdykacji Mikołaja II.

Jako minister wojny Guczkow usiłował uratować dyscyplinę w armji. 30 kwietnia 1917 r. Guczkow porzucił stanowisko ministra i dalsza jego działalność toczyła się w centralnym Komitecie przemysłu wojennego. W dniu wystąpienia gen. Kornilowa wyjechał on na północny front, tam został aresztowany, następnie zwolniony i wybrany do parlamentu. Jednakże Guczkow wyjechał jeszcze we wrześniu do Kijowa i już więcej do Petersburga nie wrócił; wkrótce wyjechał zagranicę.

Na emigracji Guczkow brał żywy udział w życiu społecznym i politycznym emigrantów.

ARTRETYK może się stać inwalidą,

bo dolegliwości artretyczno-reumatyczne powodują bóle, zniekształcają staw, utrudniają ruchy i w niektórych wypadkach mogą doprowadzić nawet do kalectwa. Ziola Magistra Wolskiego ze znak. ochr. „REUMOSA”, zawierające niesmiernie rzadką roślinę chińską Schin-Schen, łagodzi bóle, regulują przemianę materii, dzięki czemu stosuje się je w cierpieniach artretycznych, reumatycznych i bólach ischiasu.

WYTWÓRNIA MAGISTER WOLSKI WARSZAWA ZŁOTA 14.

Burza na ulicach Buffalo

Nad miastem Buffalo w Stanach Zjednoczonych przeszła fala burz i tak porywistych wiatrów, że na ulicach miasta poprzeciano liny, które przechodniom umożliwiały przejście przez jezdnię.

Samochód przyszłości Silnik będzie się mieścił z tyłu

Na zebraniu związku amerykańskich inżynierów samochodowych w Detroit przemawiał specjalista samochodowy Austin M. Wolf, który opisał słuchaczom samochód przyszłości.

Wedle jego rzeczowych wywodów samochód r. 1946 będzie miał kształt kropli, a motor będzie się mieścił w tylnej części. Pięciu pasażerów, których wóz pomieści, będzie siedziało w ten sposób, że trzech znajdzie się z przodu, a dwóch w tyle, przed motorem. Bagaż będzie niewidoczny w przedniej części samochodu, tam gdzie w dzisiejszym wozie mieści się motor.

W wozie będzie panował „szluczny klimat”, tak jak to dzisiaj jest w wielu biurach ame-

rykańskich i szpitalach, gdzie powietrze jest automatycznie oczyszczane i albo ochładzane lub ogrzewane, zależnie od pory roku.

Ten samochód przyszłości posiadać będzie sześć opon, dwie z przodu, a cztery z tyłu. Opony te nie będą zajmowały czasu kierowcy, gdyż motor będzie w

nich utrzymywał należyte ciśnienie powietrza. Żadnych trósk nie przysporzą również kierowcy ani baterje, ani dwa zbiorniki z benzyną, z których każdy będzie zawierał inną benzynę. Zależnie od stanu pogody (zimno, gorąco, wilgotno, suchy) stosowany będzie ten lub inny rodzaj paliwa.

Pozatem nie będzie żadnych trudności z chłodzeniem motoru ani też z hamowaniem, wszystko to będzie zautomatyzowane. Również wszystkie przyrządy zostaną ograniczone do kilku, a cała kontrola zastąpiona będzie lampami czerwonymi i zielonymi, które będą sygnałami „o ile coś w samochodzie nie będzie na leżycie funkcjonować”.

PRAWO do SZCZĘŚCIA
zyskuje nabywca losu z
KOLEKTURY Nr. 100
więc
PRZYJDŹ
WYBIERZ swój los
ZWYCIĘŻ w walce o byt.
Losy do I-szej Klasy poleca
Kolektura Nr. 100. Oddział w Łodzi
Andrzeja Z. „Promień”.

DO
PALESTYNY
przejazdy turystyczne
na święta
PURYM
PESACH
i Targi Lewantyńskie
przez
Organizację Sjonistyczną
w Łodzi, Śródmiejska 29
tel. 127-28.
Członkowie grupowań sjonist.
korzystają ze specjalnych ulg.

„Zapomniany Człowiek”

to film, który wzrusza do głębi.

Nazwiska tej miary, jak WALLACE BEERY i JACKIE COOPER dają przede wszystkim gwarancję wspaniałej gry aktorskiej.

W konkursie popularności, który został zorganizowany w Nowym Jorku przez najpopularniejszy tygodnik filmowy zdobyli Wallace Beery i Jackie Cooper.

Jackie Cooper, tak jak dawniej Jackie Coogan, jest dziś bodaj największym talentem aktorskim.

Oryginalny temat,
psychologiczne podłoże,
interesująca treść,
żywa akcja,
wspaniała reżyserja,
niezwykła gra aktorów

zdobią film

„Zapomniany Człowiek”

Bez forsy niema radości
Bez „OLLA” niema pewności!

“OLLA”
Gum..?

NA SEZON!

WYBOROWE PACZKI
po 15 gr.

oraz **Śniadania i**
KOLACJE JARSKIE
z 5-ciu dań po 1 zł.

poleca

Cukiernia „**ZRÓDŁO**”

Przejazd 1. — Tel. 209-87 i 133-72

Sprostowanie.

Prostuje się niedokładności jakie zakradły się do ogłoszenia Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi z dnia 16 lutego r. b. na str. 15, a mianowicie: nr. hip. przy ulicy Kilińskiego winien być 1149-b, co niewyraźnie wydrukowano; nr. h. przy ulicy Krasickiego winien brzmieć 4864, co także niewyraźnie wydrukowano; nieruchomości oznaczona nr. hip. 2551 położona jest przy ulicy 28 Pułku Strzelców Kaniowskich co niewyraźnie wydrukowano.

WĘGIEL

począwszy od 2 korcy w najlepszym gatunku dostarcza do mieszkań
po cenie zł. 4.80 za 100 kg.
Dzwonić Nr. 131-52.

CAPITOL

Pocz. o 4.30

Nadprogram: Dźwiękowy dodatek oraz kronika aktualności PAT.

Dziś prezentujemy!

Czołowy film produkcji austriackiej
reżyserji znakomitego Hermana KOSTERLITZ'A

MARJA BASZKIRCEW

(Z PAMIĘTNIA KOCHANKI)

W rol. główn.: LILI DARVAS
HANS JARRAY
SZÖKE SZAKALL

Maria Balcerkiewiczówna
MUZYKA:
PAWEŁ ABRAHAM

Ogłoszenia drobne

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO i Niemieckiego wyuczam w bardzo krótkim czasie. Kryszek, Pomorska 15, Tel. 171-28. Zastać można od 1.30—3. Lekcja 1 zł. 12—3

LEKCIJ gry fortepianowej metodą łatwą, przyspieszoną, a gruntowną udziela na warunkach dogodnych rutynowana na ucieczylka, b. ucz. prof. wirtuozów A. Michałowskiego i J. Smidowicza. Kilińskiego 116, m. 20, of. p. 361-5

Kupno i sprzedaż.

Z LICYTACJI: meble — dywany nowe i używane za gotówkę i na dogodnych warunkach w Sali pośredniczo - licytacyjnej i komisowej Michała Filipowskiego. Andrzejka nr. 1, tel. 221-67.

GIELDA Zbożowo - Towarowa sprzedaje dywan perski, ręcznej roboty, używany, w dobrym stanie, rozmiar 2,25x2, i mtr. Zgłoszenia i obejrzenie w biurze Giełdy, ul. Śródmiejska 25.

SAMOWAR duży wynajmę lub kupię: Teatr Miejski, Śródmiejska 15.

WOZKI dziecięce, wyzmaczki „Liberpoul” po cenach przystępnych poleca Marja Jakobi, Piotrkowska nr. 107, sklep w podwórzu. 70—9

Ceny znżone o 30%
DRZWI I OKNA
uszczelnione hermetycznie specjalnym filcem chronią mieszkanie od zimna, wiatru i kurzu. System ten daje możliwość łatwego otwierania okien. Długoletnia trwałość i duża oszczędność w opale. Wykonanie natychmiastowe. — Dzwonić 173-57. W soboty od 5 wiecz.

Czystość to zdrowie!

Zjednoczeni

Czyszciciele szyb i froterzy

Piotrkowska 44, tel 202-14 wykonują cyklinowanie, drutowanie, froterowanie, czyszczenie wystaw i okien, renowacje linoleum, sprzątanie biur i pokoi, odkurzenie elektroluzem. Ceny przystępne.

Różne

ZGUBIONO kwit lombardowy za nr. 239459, który niniejszym unieważniam.

ZGUBIONO dowód osobisty, wydany przez urząd gminny Lutów na nazw. Marianna Rosicka, zam. Limanowski, te gr. 28.

Lokale

DO WYNAJĘCIA 6, 7 - pokojowe i handlowe lokale. Wiadomość na miejscu. Przejazd 36-11 — 12. 328-2

Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej m. Łodzi

podaje

niniejszem do wiadomości, że II część listy składek na 1936 r., zawierająca płatników z ulic: Kamiennej, Karolewskiej, Karwińskiej, Kaliskiej, Kątnej, Kilińskiego, Kolejnej, Kollataja, Kopernika, Kościelnej, Krótkiej, Krzyżowej, Kwidzińskiej, Legionów, Leszno, Limanowskiego, Lipowej, 11 Listopada, Lokatorskiej, Lotniczej, Lutomierskiej, Lwowskiej, Łągiewnickiej, Łukowej, Łomżyńskiej, Magistrackiej, Malczewskiego, Malwowej, Małej, Marynarskiej, Marysińskiej, Masarskiej, Matejki, Mickiewicza, Mielezarskiego, Młynarskiej, Mochackiego, Moniuszki, Morskiej, Mostowej, N. Łódka, Napiórkowskiego, Narutowicza, Nawrot, Nowej, Nowomiejskiej, N-Zarzewskiej, Ogrodowej, Olszowej, Orlej, Pabjanickiej, Piekarskiej, Pieprzowej, Pierackiego, Piłsudskiego, zostaje w myśl istniejących przepisów wyłożona do wglądu na przeciąg 8 dni, t. j. od dnia 18 lutego do dnia 26 lutego 1936 roku włącznie w kancelarii Gminy Żydowskiej, przy ul. Pomorskiej nr. 18 w godz. od 10 do 1-jej pop.

Łódź, dnia 17 lutego 1936 r.

SOPOTY Wielki Karnawał 23—25-go lutego!

Wolne Miasto Gdańsk. Książę karnawału: art. film Iwan Petrowicz
Księżniczka karnawału: Friedel Schuster, art. teatru Admiralspałast w Berlinie.

Podróż do Sopot nie wymaga paszportów zagranicznych ani wiz!
Dla cudzoziemców niema trudności dewizowych!

Międzynar. Kasyno - Roulette - Baccara - Wołny wywóz wygranych!
Informacje: Kasyno w Sopotach.

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odnośnienie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, zagranicą — zł. 9.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz minutowy i szesnastowy (strona o szesnastu) 1-sza strona 2 zł., następne stronami 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 6) gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajne (str. 1) szesnastu 12 gr. Droga 15 gr. za wyraz, najmniejsza ogłoszenie 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsza 1.20. Ogłoszenia straszykowe i szkodliwe 12 zł. Ogłoszenia samiejacowe obliczane są o 30% drożej, firm. zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatek 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.

Redaktor odp. Stanisław Koźniński. Za Wydawnictwo „Prasa”, wydawnictwa sp. z ogra. odp. Władysław Kronman. W drukarni własnej Piotrkowska 101